

Materiální a personální podmínky, postoje rodičů

Rozvoj sociální gramotnosti žáků je úzce provázán s kvalitou materiálních a personálních podmínek vzdělávání. Upozornit je potřeba na skutečnost, že více než desetina ředitelů škol (12 %) a více než pětina učitelů (23 %) uvedla, že učitelé nemají pro rozvoj sociální gramotnosti žáků dostatek dovedností, vědomostí a didaktických prostředků, a další dvě třetiny ředitelů a učitelů s tímto tvrzením spíše, byť nikoli rozhodně, souhlasily. Uvedená zjištění ukazují existenci značných příležitostí ke zlepšování didaktických a personálních podmínek vzdělávání věnujícího se rozvoji sociální gramotnosti žáků, přičemž o něco vyšší nedostatečnost dovedností deklarovali učitelé s kratší pedagogickou praxí. Naopak odpovědi učitelů různých předmětových specializací se od sebe významněji neodlišovaly.

Existenci rozsáhlých příležitostí pro zlepšování personálních podmínek potvrzuje také skutečnost, že více než dvě pětiny ředitelů škol (42 %) a necelé dvě pětiny učitelů (37 %) považují existující nabídku vzdělávacích akcí pro učitele v oblasti podpory rozvoje sociální gramotnosti žáků za nedostatečnou. Zároveň se necelých 30 % učitelů nikdy neúčastnilo DVPP se zaměřením na rozvoj sociální gramotnosti žáků (viz tabulka č. 2), přičemž častěji šlo o učitele:

- s nižší důvěrou v dostatečnost vybavenosti učitelů dovednostmi, vědomostmi a didaktickými prostředky v oblasti rozvoje sociální gramotnosti žáků (viz tabulka č. 2),
- se specializací v přírodovědně a technicky orientovaných předmětech,
- s kratší pedagogickou praxí.

Zároveň se však neukázalo, že by učitelé se specializací v přírodovědně a technicky orientovaných předmětech a učitelé s kratší pedagogickou praxí měli více kritický postoj k existující nabídce DVPP se zaměřením na rozvoj sociální gramotnosti žáků. Takový postoj naopak častěji zaujali učitelé s nižší důvěrou ve vybavenost učitelů dovednostmi, vědomostmi a didaktickými prostředky v oblasti rozvoje sociální gramotnosti žáků a rovněž učitelky (ženy). Názory učitelů základních a středních škol k tomuto tématu se nijak významněji neliší.

Hlavní kritické připomínky k nabídce DVPP spočívají v nízkém počtu vhodných akcí (22 % učitelů) včetně jejich obtížné dostupnosti, v úzké tematické nabídce programu akcí (10 % učitelů), ve finanční či časové náročnosti (8 % učitelů) a v nízké kvalitě akcí (5 % učitelů). Nízká kvalita je přitom spojována především s požadavkem na více praktické zaměření akcí DVPP pro vlastní výuku.

Tabulka 2

Účast učitelů na DVPP se zaměřením na rozvoj sociální gramotnosti žáků (podíl odpovídajících učitelů podle kategorie souhlasu s tvrzením)

Účast na DVPP se zaměřením na rozvoj sociální gramotnosti žáků	Souhlas s tvrzením o dostatečnosti dovedností, vědomostí a didaktických prostředků učitelů v oblasti rozvoje sociální gramotnosti žáků			
	Spíše/rozhodně ne	Spíše ano	Rozhodně ano	Celkem
Nikdy	43 %	26 %	21 %	29 %
Dříve než ve školním roce 2016/2017	40 %	40 %	43 %	41 %
Ve školním roce 2016/2017	7 %	18 %	18 %	15 %
Ve školním roce 2017/2018	10 %	16 %	18 %	15 %

Vedle školy má na rozvoj sociální gramotnosti žáků zásadní vliv především jejich rodina, přičemž důležitá je také vzájemná vazba těchto dvou institucí. V tomto kontextu lze pozorovat jistý nesoulad v pohledu ředitelů škol a učitelů na postoje rodičů. Ředitelé i učitelé ve značné

